

Förbindelserna i de finansiella stabiliseringsarrangemangen på euroområdet – Hur ansvarsposternas bindande karaktär och risker framgår av statens bokslutsberättelse

Om ansvar utanför statens balansräkning, dvs. borgensförbindelser, statsgarantier och andra ansvarsförbindelser rapporteras i bilaga 12 till statsbokslutet. År 2010 ökade beloppet för de i bokslutets bilaga presenterade statliga ansvarsförbindelserna klart i och med de finansiella stabiliseringsarrangemangen på euroområdet med 9 859 miljoner euro så, att borgensförbindelserna och garantierna sammantaget uppgick till 17 210 miljoner euro. Ifall dessa ansvarsförbindelser utfaller till betalning, finansieras de från statsbudgeten.

De statliga ansvarsförbindelserna kan påverka budgeten under flera år framöver eller de kan binda anslag i budgeten först om flera år. Sålunda kan man förutom kravet på bokslutsberättelsens användbarhet anse, att riksdagens finansmakt förutsätter att av bokslutsrapporteringen framgår volymen för de statliga ansvar till vilka staten de facto har bundit sig. Utgångspunkten för revisionen var att klargöra huruvida den nuvarande rapporteringspraxis ger en riktig och tillräcklig bild av de statliga ansvarsförbindelserna samt av de risker som är förenade med deras realisering.

Föremål för revisionen var särskilt rapporteringen i bokslutsberättelsen av de ekonomiska ansvar som föranleds finska staten av de finansiella stabiliseringsarrangemangen på euroområdet. Huvudfrågan var följande: *Ger bilaga 12 till bokslutet en riktig och tillräcklig bild av ansvarsposternas risker och bindande karaktär?*

Delfrågor som preciserade huvudfrågan var:

1. Ger de nuvarande instruktionerna förutsättningar för en rapportering av riktiga och tillräckliga uppgifter?
2. Iakttas i budgeteringen eller aktiveringen i balansräkningen av med realisering av ansvaren i bilaga 12 förenade reservationsanslag på internationella standarder baserade förfaranden, vilka tryggar transparensen för ansvaren och de med dem förenade utgifterna samt en riktig och tillräcklig bild av hur statens ekonomiska ställning utvecklas?

Med revisionen klarlades, hur tillämpbara de nuvarande instruktionerna är i en verksamhetsomgivning som förändras. Bedömningen baserade sig på en analys av genomförda förfaranden och på intervjuer. Som granskningskriterier användes de internationella IFRS-bokslutsstandarderna. Revisionen utfördes så, att de officiella instruktionerna och verkställda noteringsförfarandena jämfördes med rekommendationerna angående rapportering i de internationella standarderna. Instruktionernas förutsättningar att styra mot en rapportering av riktiga och tillräckliga uppgifter har man utvärderat genom att granska den verkställda rapporteringen i relation till de internationella standarderna.

För att en utomstående som begagnar sig av bokslutet ska kunna bilda sig en riktig bild av den rapporterandes ekonomiska ställning, är det nödvändigt att få information om riskerna samt om hur man har berett sig inför dem.

Enligt revisionsverkets åsikt visar fallet med aktiebolaget EFSF, att enbart numeriska data inte räcker till för att ge riktiga och tillräckliga uppgifter om volymen och den bindande karaktären för statens komplicerade ekonomiska ansvarsförbindelser. Innehållet i en verbal information och de sätt på vilken den lämnas borde stöda den information som ges i tabellform exempelvis så, att ansvarsposternas art och bindande karaktär beskrivs i normaliserad form.

I bokslutsberättelsens textavsnitt saknas en standardenlig beskrivning av riskerna, principerna för hanteringen av riskerna, målsättningarna och mätningssätten samt eventuella förändringar av dem i förhållande till den föregående rapporteringsperioden. Revisionsverket förordar att principerna för hanteringen av riskerna öppnas i statens bokslutsberättelse till den del detta är möjligt.

Bilaga 12 ger inte ensam en riktig och tillräcklig bild särskilt av de komplicerade ansvarsposternas risker och bindande karaktär, utan som stöd behövs en verbal beskrivning i bokslutsberättelsens textavsnitt. Att lämna information i verbal form är av nöden åtminstone då ansvarets volym inte entydigt kan definieras eller enbart en numerisk framställning i tabellform inte ger en tillräcklig bild av ansvarets många dimensioner.